EVROPSKI PARLAMENT

2004 *2009*

Odbor za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve

ZAČASNO
2005/2044(INI)

12. 4. 2005

OSNUTEK POROČILA

s predlogom priporočila Evropskega parlamenta Evropskega sveta in Sveta o varovanju kritične infrastrukture v okviru boja proti terorizmu
(2005/2044(INI))

Odbor za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve

Poročevalec: Stavros Lambrinidis

PR_INI_art114

VSEBINA

Stran

PREDLOG PRIPOROČILA EVROPSKEGA PARLAMENTA EVROPSKEMU SVETU IN SVETU 3

PREDLOG PRIPOROČILA SVETU B6-0085/2005 8

PREDLOG PRIPOROČILA EVROPSKEGA PARLAMENTA EVROPSKEMU SVETU IN SVETU

o varovanju kritične infrastrukture v okviru boja proti terorizmu (2005/2044(INI))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju predloga priporočila Stavrosa Lambrinidisa Svetu v imenu skupine PSE o varovanju kritične infrastrukture v okviru boja proti terorizmu (B6-0085/2005),

– ob upoštevanju Ustavne pogodbe in še zlasti členov III-284 o civilni zaščiti in I-43, ki določa, da „Unija in njene države članice delujejo skupaj v duhu solidarnosti, če je kakšna država članica žrtev terorističnega napada, naravne nesreče ali nesreče, ki jo je povzročil človek.

– ob upoštevanju Deklaracije o solidarnosti proti terorizmu, ki so jo 25. marca 2004 sprejeli voditelji držav in vlad,

– ob upoštevanju „Haaškega programa“[1], sprejetega 5. novembra 2005, v skladu s katerim „... učinkovito upravljanje čezmejnih kriz znotraj EU ne zahteva samo krepitve obstoječih dejavnosti glede civilne zaščite in osnovne infrastrukture, temveč tudi učinkovito obravnavo vidikov javnega reda in varnosti v takih krizah ... Zato Evropski svet poziva Svet in Komisijo, da ... vzpostavita celosten in usklajen evropski režim za krizno upravljanje ... vzpostaviti pa se mora najpozneje do 1. julija 2006. Ta režim naj zajema vsaj naslednje postavke: dodatno oceno zmogljivosti držav članic, kopičenje zalog, usposabljanje, skupne vaje in operativne načrte za civilno krizno upravljanje“,

– ob upoštevanju sporočil Komisije:

(a) Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o pospeševanju zmogljivosti Evropske unije na področju civilne zaščite (KOM(2004)0200), ki vrednoti doslej dosežene rezultate, šibke točke in morebitne izboljšave zmogljivosti Evropske unije na področju civilne zaščite, še zlasti kot prvi instrument posredovanja v krizah, ki temelji na prostovoljni podlagi,

(b) Svetu in Evropskemu parlamentu o preprečevanju, pripravljenosti in odzivu na teroristične napade (KOM(2004)0698), ki poudarja potrebo po celostnem pristopu Skupnosti, ki bi bil med drugim osredotočen na ustrezno sporazumevanje oblasti z javnostjo v primeru krize, omenja vlogo EUROPOLA pri vzpostavljanju pravnega mehanizma za alarm za obravnavanje terorizma in o ustanovitvi Evropskega programa za varovanje kritične infrastrukture (EPCIP), o raziskavah na področju varnosti ter o strukturiranem načinu vključevanja ustreznih delov zasebnega sektorja,

(c) Svetu in Evropskemu parlamentu o pripravljenosti in upravljanju s posledicami v boju proti terorizmu (KOM(2004)0701), ki predlaga združitev sistemov za izredne primere, ki jih upravlja Komisija, v varen splošni sistem za hitro opozarjanje (ARGUS), ki je

[1] Posodobljen 17. decembra 2004 z zvezi s posebnim vprašanjem boja proti terorizmu.

povezan z osrednjim kriznim središčem, kar bi združilo predstavnike vseh ustreznih služb Komisije in predstavljalo trajno povezavo med državami članicami in evropskimi ustanovami,

(d) Svetu in Evropskemu parlamentu o varovanju kritične infrastrukture v boju proti terorizmu (KOM(2004)0702), ki predlaga EPCIP, ki se vzpostavi v sodelovanju z državami članicami in ustreznimi deli zasebnega sektorja, in ki prepoznava morebitne pomanjkljivosti in potrebne korektivne ukrepe (pravne ali drugačne),

– ob upoštevanju resolucije z dne 4. septembra 2003 o učinkih poletnega vročinskega vala[1], v kateri poziva k ustanovitvi evropske sile za civilno zaščito,

– ob upoštevanju ustrezne pravne podlage Pogodb, ki pooblašča Skupnost in Unijo, da opredelita in izvajata politiko za podpiranje dejavnosti držav članic za varovanje zdravja, varnost in zaščito evropskih državljanov,

– ob upoštevanju pravil 114(3) in 94 Poslovnika,

– ob upoštevanju poročila Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve (A6-0000/2005),

A. se zaveda, da je treba evropske državljane še naprej varovati pred tveganji, povezanimi s terorističnimi napadi (kot so jedrski, radiološki, kemični in biološki napadi na javnih mestih itd.), in tudi z naravnimi nesrečami (kot so potresi, poplave, požari, gozdni požari), s tehnološkimi nesrečami (kot je nesreča v Seversu, nesreče na morju, nesreče pri prevozu), kot tudi z zdravjem in drugimi krizami (npr. s pandemijami) v okviru celostne evropske strategije, glede na to, da ne le, da imajo taki dogodki večje čezmejne posledice na evropski ravni, ampak morajo države članice pokazati solidarnost druga z drugo, in da mora obstajati dosleden in medoperabilen sistem odziva,

B. ugotavlja, da mora biti učinkovita strategija osredotočena na pripravljenost (oceno tveganja in ogroženosti kritične infrastrukture, poostrene varnostne ukrepe, spodbujanje skupnih standardov varnosti ter izmenjavo strokovnega znanja, spodbujanje usklajevanja in sodelovanja po vsej EU) ter upravljanje posledic napadov in nesreč (izmenjavo znanja in izkušenj, predvidevanje poteka ter vaj za usposabljanje in vzpostavitev primernega upravljanja kriznih razmer, mehanizme hitrega obveščanja in civilne zaščite),

C. je prepričan, da lahko še zlasti, ko preprečevanje in svarilo ne uspeta in pride do napadov, samo dobro organiziran in učinkovit sistem odziva zagotovi hiter povratek normalnih razmer; samo z izboljšanjem strokovnega znanj, tesnega sodelovanja, združevanja virov, zagotavljanja ocene tveganja, obveščanja, usposabljanja, sporazumevanja, predhodnih analiz in analiz po napadu, zagotavljanja pravočasnega povratka v normalno stanje ter, nenazadnje, z zvišanjem financiranja, so lahko države članice in EU bolje pripravljene za zaščito državljanov, ko pride do katastrofe znotraj in zunaj Unije, z dejanskimi ali neizbežnimi posledicami za državljane EU,

D. ugotavlja, da postaja kritična infrastruktura v EU medsebojno povezana in soodvisna,

[1] UL C 76 E, 25.3.2004, str. 382.

zaradi česar je veliko bolj ranljiva zaradi prekinitev in uničenja,

E. priznava, da zahteva zaščita kritične infrastrukture dosledno, sodelujoče partnerstvo med lastniki in upravljavci take infrastrukture in organi oblasti države članice; ugotavlja, da so za upravljanje tveganja znotraj dejanskih objektov, preskrbovalne verige, informacijske tehnologije in komunikacijska omrežja v večji meri odgovorni lastniki in upravljavci, vendar pa si mora EU prizadevati za pomoč industriji in državam članicam na vseh ravneh javne oblasti ob spoštovanju posameznih pooblastil in pristojnosti,

1. na Evropski svet in Svet naslavlja naslednja priporočila:

   (a) naj v celoti izvajata predlog Evropskega sveta za vzpostavitev „celostne ureditve za krizno upravljanje EU“ kot ključnega elementa za krepitev vezi med državljani in ustanovami EU ter krepitev medsebojne odvisnosti in solidarnosti med državami članicami;

   (b) zagotovita naj, da celostna evropska strategija še zlasti obravnava grožnje kritični infrastrukturi, katere motnje ali uničenje bi imelo resne posledice za zdravje, varnost, zaščito ali gospodarsko blaginjo državljanov, in vzpostavita usklajeno metodo EU, da lahko države članice ter upravljavci prek skupnih standardov in organizacij ter oseb, odgovornih za varnost: prepoznajo kritično infrastrukturo, analizirajo njeno ranljivost in soodvisnost in čezmejnih učinkov kriz in opravijo ustrezne ocene tveganja; in najdejo rešitve za varovanje take infrastrukture pred nevarnostmi in za pripravljenost nanje;

   (c) v zvezi s tem naj po predlogu Komisije in z odobritvijo Parlamenta osnujeta Evropski program za varovanje kritične infrastrukture (EPCIP); tak program mora biti zadostno financiran iz splošnega proračuna Evropske unije; države članice udeleženke morajo zagotoviti celotno sodelovanje, vključno z javnim-zasebnim sodelovanjem, z viri podatkov, s človeškimi in logističnimi viri, potrebnimi zato, da so lahko različne stopnje projekta uspešne;

   (d) naj sprejmeta dejstvo, da morajo organi pregona držav članic in odgovorni za nacionalne mehanizme civilne zaščite EPCIP obravnavati kot dopolnilo nacionalnemu načrtovanju in boljšemu ozaveščanju; da je treba uspešnost EPCIP vrednotiti neodvisno in s posebnimi standardi; po predlogu Komisije mora Svet vzpostaviti EPCIP prek prepoznavnega in dosegljivega koledarja postopnega izvajanja posebnih in jasno opredeljenih korakov in ciljev; naj spoznata, da mora Informacijska mreža za zgodnja opozorila o kritični infrastrukturi pomagati pri spodbujanju izmenjave podatkov o skupnih grožnjah in ranljivosti in pri snovanju ustreznih ukrepov in strategij za ublažitev tveganja za podporo varovanja kritične infrastrukture;

   (e) sprejmeta dejstva, da:
   – mora biti evropski sistem za analizo tveganja ustvarjen za zagotavljanje medoperabilnosti;
   – morajo biti pristojni organi na nacionalni, evropski in mednarodni ravni, ki si delijo podatke, ustrezno povezani med seboj;

– je treba pomembne podatke obravnavati točno, zanesljivo in po potrebi zaupno, ne glede na vir (vojaške ali civilne obveščevalne službe, policijsko sodelovanje), čeprav je treba v teh primerih zmeraj zagotoviti ustrezen parlamentarni nadzor;
– je treba znotraj Komisije ustvariti evropski sistem za zgodnje opozarjanje za krize, ki naj bo povezan z obstoječimi evropskimi, nacionalnimi in mednarodnimi specializiranimi sistemi za izredne razmere, kar bi omogočilo učinkovito delitev podatkov, ki bi zahtevali dejavnosti na evropski ravni, prek osrednjega omrežja (ARGUS);
– se je priporočljivo povezati z Evropskim odborom za standardizacijo (CEN), če sektorski standardi ne obstajajo ali mednarodne norme še niso postavljene;

(f) zagotovita naj, da je EPCIP:
– pod stalnim parlamentarnim nadzorom na evropskih in nacionalnih ravneh, še zlasti zaradi šibkosti ali pomanjkanja virov;
– ključen element prihodnjega razvoja na celinski in svetovni ravni1;

(g) kot dopolnilni ukrep naj izboljšata delovanje Evropskega socialnega sklada (za posredovanja znotraj Unije) in urada ECHO (za zunanje posredovanje);

(h) prevzameta naj predlog iz zgoraj omenjene resolucije za ustanovitev evropske sile za civilno zaščito, katere ekipe bi posredovale v primerih, kot je nedaven cunami, in bi nosile skupne oznake, kar bi izboljšalo opaznost evropske solidarnosti;

(i) krepita naj socialno partnerstvo z usklajevanjem nevladnih organizacij, civilne družbe in lokalnih oblasti;

(j) zagotovita naj, da so alarmi, sporočila za opozarjanje in obveščanje, objavljena za pomoč javnim in zasebnim interesnim skupinam pri varovanju sistemov kritične infrastrukture, ter tudi vsi alarmi in opozorila, namenjena splošni javnosti v zvezi z nujnimi primeri civilne zaščite, oblikovani tako, da so v celoti potrebni in ustrezni, da ne bi po nepotrebnem zmotili vsakdana državljanov in podjetij ali med prebivalstvom povzročili nepotrebnega strahu ali negotovosti;

(k) zagotovita naj spoštovanje pravic do zasebnosti, da lahko potrošniki in upravljavci zaupajo, da se podatke obravnava zaupno, točno ter zanesljivo, in da so zaupni poslovni podatki ustrezno vodeni in zaščiteni pred nepooblaščeno uporabo ali razkritjem;

(l) zagotovita naj, da se evropski okvir za varovanje in zadrževanje podatkov kar najhitreje sočasno oblikuje z ustreznimi predpisi, ki jih je treba strogo uporabljati, vključno na področju zbiranja ter obdelave podatkov, in da so temeljne pravice državljanov zagotovljene;

(m) zagotovita naj, da vaje za usposabljanje za izboljšanje zmogljivosti civilne zaščite in varovanja kritične infrastrukture Unije obravnavajo realistične ter sodobne morebitne

[1] Glej predlog reforme strategije za civilno zaščito in kemične, biološke, radiološke in jedrske grožnje, ki ga obravnavajo na ravni ZN.

poteke dogodkov in črpajo iz izkušenj ter strokovnega znanja ustreznih strokovnjakov držav članic za civilno zaščito in varovanje kritične infrastrukture (npr. strokovnjakov za civilno zaščito in varovanje kritične infrastrukture ter morebitne poteke dogodkov, ki so sodelovali na olimpijskih igrah leta 2004 v Atenah);

2. Pooblašča predsednika, da posreduje to priporočilo Evropskemu svetu ter Svetu in ga da v vednost Komisiji.

28. 1. 2005

PREDLOG PRIPOROČILA SVETU B6-0085/2005

v skladu s členom 114(1) Poslovnika,

ki ga vloži Stavros Lambrinidis

v imenu skupine PSE

o zaščiti kritičnih infrastruktur v okviru boja proti terorizmu

Evropski parlament,

– ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti, Pogodbe Euratom in Pogodbe o Evropski uniji, po kateri (členu 29) „je cilj Unije zagotoviti državljanom visoko stopnjo varnosti znotraj območja svobode, varnosti in pravice“,

– ob upoštevanju evropske varnostne strategije, ki jo je Evropski svet sprejel 12. decembra 2003, ki opisuje potrebo po razvoju skladnega pristopa na tem področju za obravnavanje kakršne koli grožnje Uniji, zunanjega ali notranjega značaja,

– ob upoštevanju Haaškega programa, ki ga je Evropski svet sprejel 5. novembra 2004 in posodobil 17. decembra 2004, za posebno vprašanje boja proti terorizmu,

– ob upoštevanju člena 114(1) svojega Poslovnika,

A. se zaveda, da glede na Evrobarometer zahteva evropskih državljanov po močnejši in varnejši Evropski uniji še naprej narašča, ter da se morajo ustanove EU in države članice odzvati usklajeno in učinkovito, še zlasti, ko ima kriza lahko čezmejne posledice,

B. ponovno opozarja, da v skladu s Haaškim programom „... učinkovito upravljanje čezmejnih kriz znotraj EU ne zahteva samo krepitve obstoječih dejavnosti glede civilne zaščite in osnovne infrastrukture, temveč tudi učinkovito obravnavo vidikov javnega reda in varnosti v takih krizah ... Zato Evropski svet poziva Svet in Komisijo, da ... vzpostavita celosten in usklajen evropski režim za krizno upravljanje ... vzpostaviti pa se mora najkasneje do 1. julija 2006. Ta režim naj zajema vsaj naslednje postavke: dodatno oceno zmogljivosti držav članic, kopičenje zalog, usposabljanje, skupne vaje in operativne načrte za civilno krizno upravljanje“,

C. ker je ključnega pomena na podlagi izkušenj držav članic in njihovih obstoječih operativnih struktur:

  – uvesti strukturiran večletni raziskovalni projekt za zaznavanje in analizo šibkih točk nacionalnih in evropskih infrastruktur za obravnavanje naravnih kriz ali kriz, ki jih povzroči človek,
  – opredeliti evropski sistem za analizo tveganja,
  – na nacionalni, evropski in mednarodni ravni vključiti ustrezne organe, ki si delijo kritične podatke,

– vzpostaviti trajno povezavo med Svetom in Komisijo za razdelitev ustreznih podatkov ne glede na vir (vojaške ali civilne obveščevalne službe, policijsko sodelovanje),
– znotraj Komisije ustvariti evropski sistem za krize, ki naj bo povezan z obstoječimi evropskimi, nacionalnimi in mednarodnimi specializiranimi sistemi za zgodnje opozarjanje na izredne razmere, kar bi omogočilo delitev ali zapisovanje podatkov, ki zahtevajo dejavnosti na evropski ravni, prek osrednjega omrežja (ARGUS),

1. na Svet naslavlja naslednje priporočilo: v povezavi s Parlamentom naj opredeli prihodnjo evropsko strategijo za reševanje čezmejnih kriz, krepitev varovanja ključnih infrastruktur, ojačanje sedanjih ukrepov za civilno zaščito in učinkovito obravnavanje javnega reda in varnosti;

2. poziva Komisijo, da Parlamentu in Svetu do decembra 2005 odda temeljni predlog, ki opisuje različne stopnje izvajanja te strategije;

3. Pooblašča predsednika, da posreduje to priporočilo Svetu in ga da v vednost Komisiji.